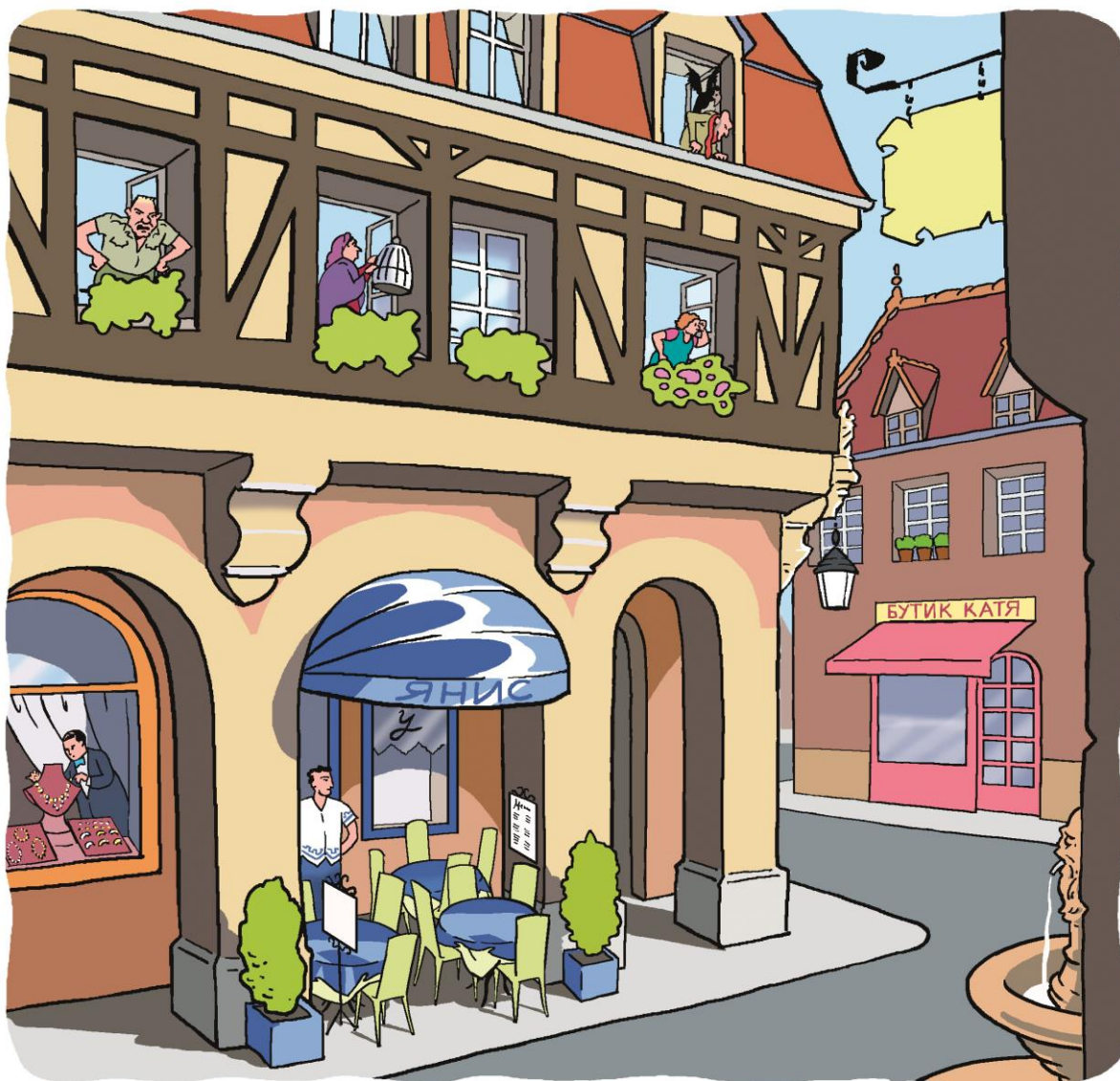

Операция **СМЯТАНЕ** в град Графовил - Епизод 18

Интересна вечеря при Янис

Сцена 1

«Вечеря с висок риск... !»

Янис чака „известни личности“ на вратата на своя ресторант. Съседите са любопитни! Това си е цяло събитие!

Режисьорът на филми **Жак Мане** току-що е свършил снимките в град Графовил. Той събира на вечеря звездите от своя филм и всички останали, които са участвали в снимането му.

Жак Мане,режисьор.

Тъкмо е завършил снимките на своя „велик“ филм в Графовил.

Сърнела Труфчева,
актриса (доста неприятна).

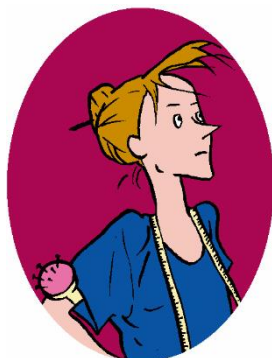
Павел Контев,
актьор (твърде
самодоволен).

Модерата Кантабиле,
оперна певица,
екстравагантна
и капризна.

Грациела, избрана за
Мис Графовил. Бивша
манекенка с малка роля
във филма.

Рени, костюмиерка.

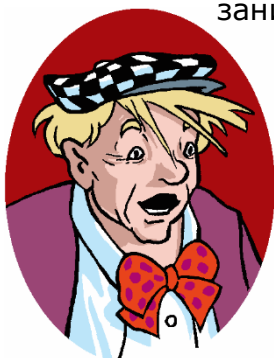

Пешо,поддръжка.
Много способен,
занимава се с всичко!

Натали, декораторка.

Зозо,
несръчен клоун.

Роро,
присмехулен клоун.

Един по-скоро странен **персонаж**,
Той се крие на покрива на отсрещната

неучастващ във филма.
къща и наблюдава ресторанта...

Трудният избор на Пешо...

Патриция, сервитьорката, носи менюто и всеки избира какво да си поръча.

Пешо има проблем: неговата жена е тази, която отговаря за семейния бюджет !

Позволила му е да изхарчи общо само 30 евро (още повече, че самата тя не е поканена!).

За да избегне скандал в къщи, той разглежда внимателно менюто. Не трябва да надхвърля «своя бюджет»...

Пешо няма предпочитания, но не обича калмари.
За пиене ще вземе половин бутилка минерална вода от 3 €.

MENU

Предястия:

1. Лозови сармички	6 €
2. Сух таратор	5 €
3. Хайвер	7 €
4. Гръцки предястия	14 €
5. Кьополу	8 €

Десерти:

11. Кисело мляко с мед и орехи	5 €
12. 3 гръцки пастички	8 €
13. Смокиня с вино и мед	6 €
14. Сладкиш с грис	6 €
15. Плодова салата по гръцки	7 €

Основни ястия :

6. Мусака	19 €
7. Шишчета от 3 вида месо	24 €
8. Рибно филе на скара	21 €
9. Пърленка	17 €
10. Калмари по гръцки	18 €

Напитки:

16. Узо (аперитив)	6 €
17. Безалкохолен аперитив	6 €
18. Бутари (червено вино)	26 €
19. Куртаки (бяло вино)	18 €
20. Раки (дигестив)*	7 €
21. Минерална вода (1/2 бутилка)	3 €
22. Кафе	3 €

*Помощно средство за храносмилане. Общото име на питеиета, поднесени в края на храненето. Смята се, че помага за по-добро усвояване на храната.

Пешо: Ами, аз ще взема едно предястие, основно ястие, десерт и половин бутилка минерална вода. Да видим ...я...! Нямам кой знае какъв избор! Има една единствена възможност за поръчка общо за 30 €...

УПРАЖНЕНИЕ 1

*Така ли? Коя е тази възможност според вас?
Напишете номерата на ястията!*

Предястие N°: ...
Основно ястие N°: ...
Десерт N°: ...

УПРАЖНЕНИЕ 2

*Има начин да се открие бързо тази възможност...
Кой е той?
Помислете. Как го открихте?*

--

УПРАЖНЕНИЕ 3

Каква обща сума намерихте (без да забравяте минералната вода!)

..... €

След като е помислил доста, **Пешо** поръчва на **Патриция**:

- Сух таратор 5 €
- Мусака 19 €
- 3 гръцки пастички 8 €
- ½ бутилка минерална вода 3 €
- Кафе 3 €

УПРАЖНЕНИЕ 4

*Е, да! Толкова по-зле за скандала вкъщи!
Пешо решава да надвиши позволените 30 €!
А всъщност с колко ги е надвишил?
(Би могъл да си поръча и аперитив, но все пак
не е посмял...)*

Пешо се надява, че жена му ще е заспала, когато се прибере ...

И докато той си мисли за всичко това, **Жак Мане**, режисьорът, иска от Янис да им направи отстъпка....

Жак Мане: Ще ни направиш ли отстъпка, Янис... ?

Янис: Това е трудно, господин Мане.
Вие сте само 10 души и всеки си поръчва различни неща.
Не, не мога!

Жак Мане: Хайде, Янис! Направете ми това удоволствие! В края на краищата ние сме много известни!
Виж, направи една снимка с нас в твоя ресторант,
на нашата маса.
Ще окачиш снимката на стената, тук, виждаш ли... Това ще е реклама за теб!

Янис: Добре, но мога да направя само 10% отстъпка от виното...

Жак Мане: Това ли е всичко?! Хайде, помисли за снимката, която ще привлече толкова клиенти...

Янис: Уфф... Създавате ми проблеми, господин Мане!
Е, добре... аперитивът е от мен!

Жак Мане: По-добре, отколкото нищо! Благодаря.
Тогава, донеси 11 аперитива, защото аз ще взема 2!

Сцена 2

«А как ще се плаща?»

Павел Контев: И тъй, Жак, какво... няма ли пари за тази вечеря в ресторанта?

Жак Мане: За съжаление...не. Няма повече пари! Декорите струваха много скъпо! Актрисите впрочем ...също.

Сърнела Труфчева : Виж ти! Можеше да ни предупредиш!

УПРАЖНЕНИЕ 5

По какъв начин може да се раздели сметката?
Предложете два възможни начина!...

УПРАЖНЕНИЕ 6

Кой е по-справедливият начин според вас?

- ☐ 1. Всеки плаща това, което е консумирал.
- ☐ 2. Взема се общата сума и се разделя на броя на хората. Всеки плаща поравно.

Отговор 1: Всеки плаща точно това, което е консумирал.

Да, така в действителност е най-справедливо! **Сърнела Труфчева** е изяла едно малко предястие и една плодова салата. Тя е на диета и е много стисната! А **Жак Мане** си е поръчал най-скъпите ястия, вино, дигестив и двойно кафе.

УПРАЖНЕНИЕ 7

Добре. Но как ще платят за напитките?

3-те бутилки вино и 6-те половинки бутилки минерална вода?

Предложете две възможни решения!...

Предположете също така какви могат да бъдат недостатъците на тези две решения...

Да преминем тогава към **отговор 2**, за да видим... :

**Отговор 2: Взема се общата сума и се разделя на броя на хората.
Всеки плаща поравно.**

Никак не е справедливо: **Сърнела** е изяла едно малко предястие и една плодова салата(диета + скръндза!) А **Жак Мане** си е поръчал най-скъпите ястия, вино, дигестив и двойно кафе.

Не е справедливо, но е много практично...
Преди всичко, когато трябва да се дели между 10 души...

УПРАЖНЕНИЕ 8

Така ли? Защо е много практично, когато се дели на 10?
Опитайте се да познаете!...

УПРАЖНЕНИЕ 9

А какво ще направите вие?
Помислете, опитайте!...

Ето примери, които ще ви помогнат:

1) Числа без запетая, завършващи на 0:

$$530 : 10 = 53$$

$$120 : 10 = 12$$

$$24800 : 10 = 2480$$

УПРАЖНЕНИЕ 10

Каква е хитринката според вас ?

2) Числа без запетая и без 0 в края:

$$538 : 10 = 53,8$$

$$127 : 10 = 12,7$$

$$2485 : 10 = 248,5$$

УПРАЖНЕНИЕ 11

А тук каква е хитринката според вас?

3) Число със запетая:

$$538\text{,}4 : 10 = 53\text{,}84$$

$$127\text{,}80 : 10 = 12\text{,}780$$

$$2485\text{,}12 : 10 = 248\text{,}512$$

(0-та е излишна. Отстранява се) (2-ката се отстранява, ако това са евро)

УПРАЖНЕНИЕ 12

Каква е хитринката според вас ?

УПРАЖНЕНИЕ 13

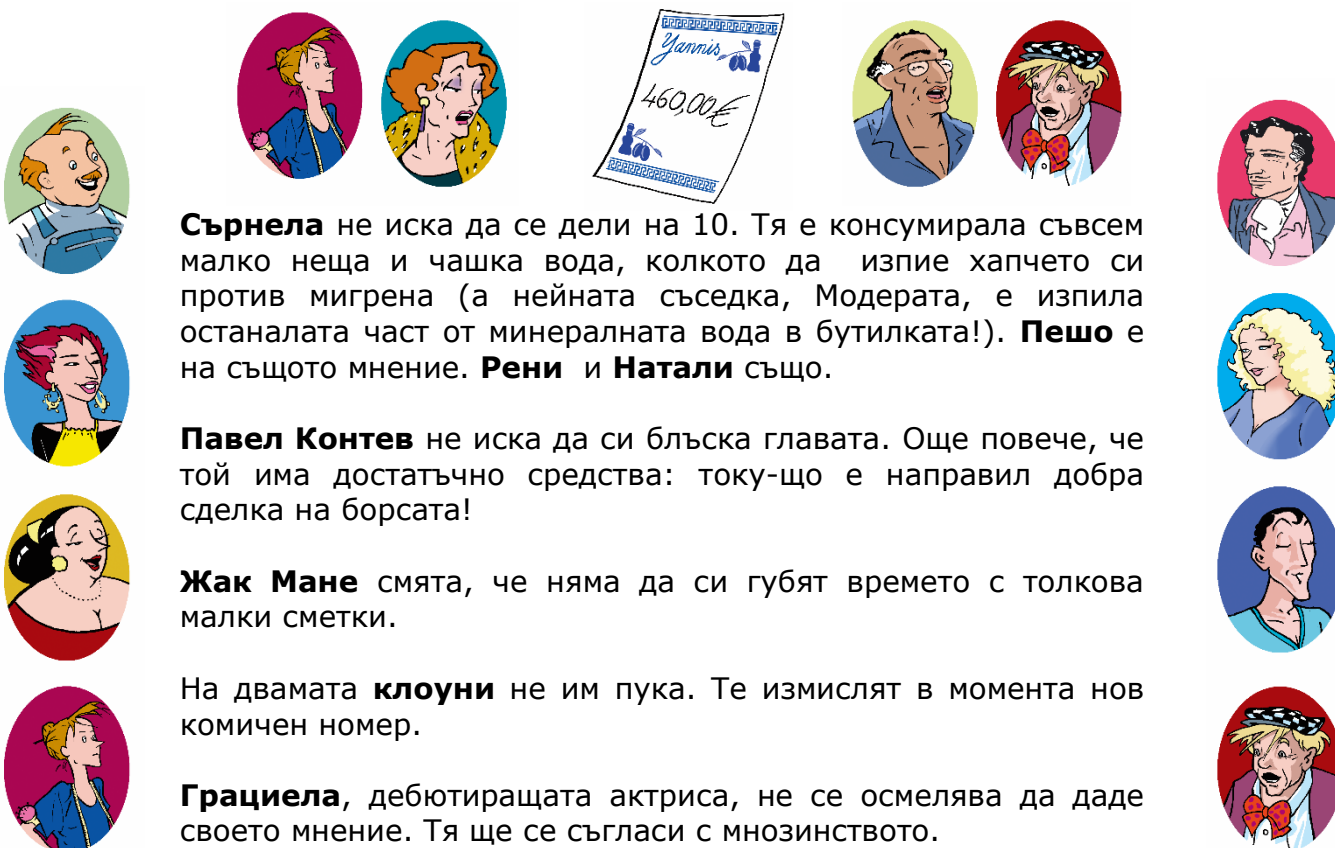
А ако разделите на 100?

Каква би била хитринката според вас?

УПРАЖНЕНИЕ 14

А ако разделим на 1000 ? Ей така само да видим...

И така, да делим ли на 10?

Сърнела не иска да се дели на 10. Тя е консумирала съвсем малко неща и чашка вода, колкото да изпие хапчето си против мигрена (а нейната съседка, Модерата, е изпила останалата част от минералната вода в бутилката!). **Пешо** е на същото мнение. **Рени** и **Натали** също.

Павел Контев не иска да си блъска главата. Още повече, че той има достатъчно средства: току-що е направил добра сделка на борсата!

Жак Мане смята, че няма да си губят времето с толкова малки сметки.

На двамата **клоуни** не им пука. Те измислят в момента нов комичен номер.

Грациела, дебютиращата актриса, не се осмелява да даде своето мнение. Тя ще се съгласи с мнозинството.

Модерата иска да почерпи всички. Но си спомня, че банковата ѝ сметка е без покритие в този момент. Тя се смее много. Твърде весела е! И изведнъж възкликва: «Ooo!!! Видях нещо да мърда до нашите палта, там, в ъгъла. Беше едно смешно човече с торба на гърба ... ». Всички се обръщат към гардероба. Никой! **Модерата** е пийнала повечко, със сигурност! **Жак Мане** взема 5-тата ѝ чаша с вино и я поставя пред себе си. Тя протестира!

Да се върнем към сметката: **Павел Контев** взема калкулатора, а **Пешо** своя малък бележник и молива... Те ще разделят общата сметка, която е 460 € на 10...

УПРАЖНЕНИЕ 15

И какъв ще бъде резултатът според вас?

(Моля, не правете като актьора, не вземайте вашия калкулатор за толкова лесно изчисление!)

..... €

А... кой ще плати бакшиша?

УПРАЖНЕНИЕ 16

Дали ще откриете най-малко 2 решения... !

Накрая нашите артисти изваждат портмонетата си и започват да търсят монети. **Патриция**, сервитьорката, се пита дали ще ѝ дадат бакшиш, пропорционален на цената на тяхната консумация...

Жак Мане: храна 63 € (той е почерпил с една от 3-те бутилки вино) и бакшиш 3 €.

Сърнела Труфчева: храна 12 € и бакшиш НИЩО (тя не дава никога бакшиш!).

Павел Контев: храна 62 € (той черпи с една бутилка вино) и бакшиш 2 €.

Модерата Кантабиле: храна 73 € (тя черпи с една бутилка вино) и бакшиш 4 €!

Грациела: храна 39 € и бакшиш 1 € (тя е попитала своя съсед колко да остави...)

Рени: храна 43 € и бакшиш 1 €.

Натали: храна 47 € (тя плаща всички бутилки минерална вода) и бакшиш 2 €.

Пешо: храна 38 € и бакшиш 1 €

Роро: храна 43 € и бакшиш 1 €.

Зозо : храна 40 € и бакшиш 2 €.

УПРАЖНЕНИЕ 17

На базата на 1 € бакшиш за храна от 30 € :

Кой е бил по-скоро щедър?

- ☐ Жак Мане
- ☐ Сърнела Труфчева
- ☐ Павел Контев
- ☐ Модерата Кантабиле
- ☐ Грациела
- ☐ Рени
- ☐ Натали
- ☐ Пешо
- ☐ Роро
- ☐ Зозо

Кой е бил по-скоро стиснат?

- ☐ Жак Мане
- ☐ Сърнела Труфчева
- ☐ Павел Контев
- ☐ Модерата Кантабиле
- ☐ Грациела
- ☐ Рени
- ☐ Натали
- ☐ Пешо
- ☐ Роро
- ☐ Зозо

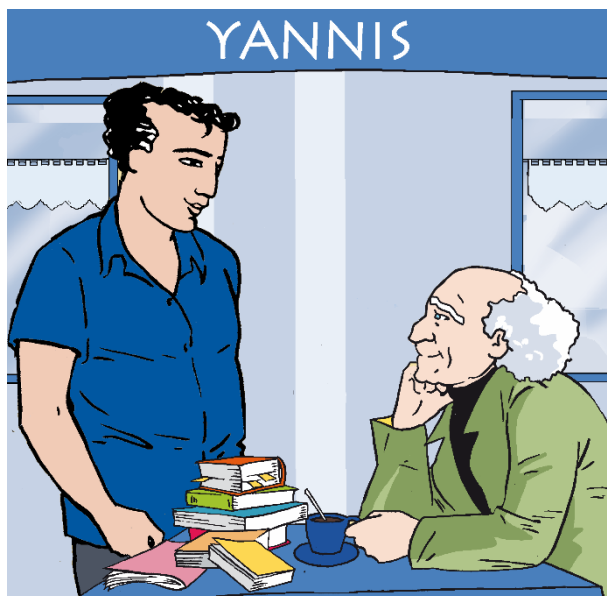
За информация: сервитьорите получават фиксирана заплата на месец **и** бакшиши, които клиентите дават за благодарност... (поне така е във Франция!). Ако има няколко сервитьори, прието е да си разделят бакшишите поравно.

УПРАЖНЕНИЕ 18

*И накрая колко бакшиш е получила Патриция от тази маса?
Няма нужда да вземате калкулатора, рискувате да се объркате!*

..... €

Сцена 3 «Печалбата на Янис»

Иван, приятел на Янис, го пита как е минала вечерята...
Дали печалбата е била добра? Печалбата?

Да! Печалбата от **вечерта**! Това, което **Янис** е получил тази вечер! Тъй като не е била заета само масата на артистите. А също и:

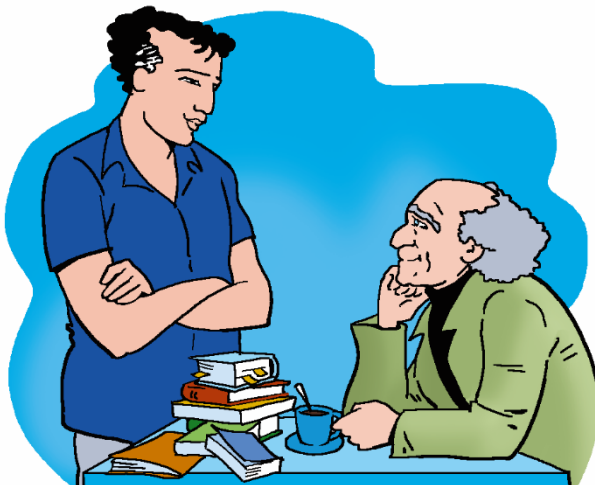
- **Една двойка влюбени**, която е изхарчила 62 евро и не е оставила бакшиш (разсеяни, без съмнение !).
- **Едно 4-членно семейство**, което е оставило 93 евро и 3 евро бакшиш.
- **Двама бизнесмени**, които са направили една хубава сметка от 140 € и 2 € бакшиш.
- **Трима приятели**, които имат консумация за 85 евро и са оставили 1 евро бакшиш (какви скръндзи!).

УПРАЖНЕНИЕ 19

Какво мислите? Дали Патриция е доволна от бакшишите, които е получила от 4-те маси?

☒ ДА! СУПЕР !

 Не! Какви скръндзи!

Иван: И така... тази вечеря на артистите ?

Янис: Добра вечер беше. Обикновено прибирам по 400 евро на вечер през седмицата.

УПРАЖНЕНИЕ 20 *А тази вечер била ли е наистина по-добра от обикновено?*

ДА !

Не... !

Иван: Режисьорът не те ли помоли да направиш отстъпка?

Янис: Разбира се! Аз почерпих с аперитивите. Всички вземаха по един, а той 2!

Иван: Аха! Следователно така си направил отстъпка... да видим... 66 €. Щеше да е по-добре да им направиш 10% от общата сметка!

Янис: Леле, Иване! Колко си добър в сметките!!!

УПРАЖНЕНИЕ 21 *Според вас дали Иван е изчислил правилно отстъпката?*

ДА!

Не... !

УПРАЖНЕНИЕ 22

Дали Иван има право да каже на Янис:
«Щеше да бъде по-добре да им направиш 10% отстъпка от общата сметка!»

☐ ДА!

☐ Не... !

УПРАЖНЕНИЕ 23

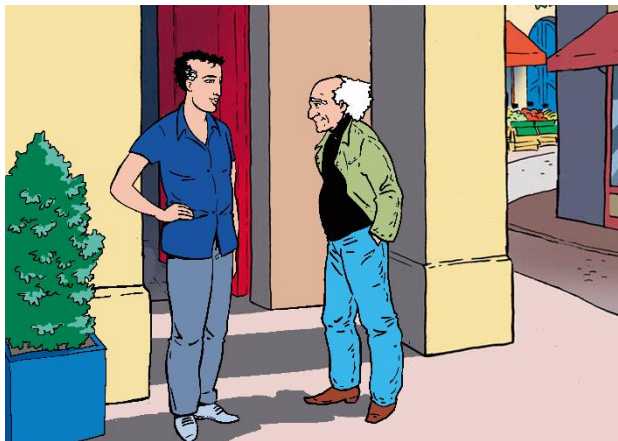
Как Иван е направил своята сметка според вас?

Янис ще се опита да смята малко по-добре следващия път, като прави отстъпка !

Янис: Все пак, въпреки отстъпката, това беше една добра маса. И освен това, аз направих хубава снимка, която ще сложа ето там, на стената в дъното !

Иван: Добре беше, да. Но цялата сметка няма да отиде в твой джоб! Имаш много разходи...

УПРАЖНЕНИЕ 24

Вярно, така е! Какви разходи има според вас?
Ще успеете ли да намерите най-малко 5 вида разходи... !

На тръгване сътрапезниците отиват да вземат дрехите си на гардероба. Сърнела Труфчева не намира хубавото си бродирано сако от коприна с цвят на слива от Биор. Шапката на Модерата, украсена с изумруди я няма, а Натали не вижда своя хубав венециански чадър със сребърна дръжка...

Модерата:

Видяхте ли!
Онова малко чудовище
е откраднало нещата ни!

Ако трябва да се оцени кражбата, това ще е една доста голяма сумичка. Коприненото сако е застраховано за 1000 евро, шапката струва приблизително половината, а чадърът наполовина от шапката... Добро попадение!

УПРАЖНЕНИЕ 25

Впрочем... на колко може да се изчисли всичко?

..... €

Но в крайна сметка дали крадецът наистина иска да продаде тези чудесни неща?
(Не казвайте, ще разберем в друг епизод!)

10 мини ДОПЪЛНИТЕЛНИ упражнения с герои в ситуация

Ниво на трудност:

Л: Лесно!

С: Средно...

Т: Трудно!

При някои сценарии трябва да сте по-прозорливи, за да откриете сами какъв е въпросът...

Сценарий 1: Л

31 декември... Ресторантът на Янис е пълен! Той е наел един «допълнителен» сервитьор за вечерта. Клиентите са много весели и бакшишите са щедри. 110 € е всичко, което Патриция и колегата ѝ ще си разделят.

Следователно по колко ще се падне на всеки?...

Сценарий 2: Л до С

Сърнела Труфчева е била вече жертва на една кражба по време на снимките: нейните скъпоценни бижута! Едно перлено колие, застраховано за 3000 €; пръстен с диамант, застрахован за 1700 € и гривна с рубини, застрахована за 2450 €. Всичко това ще струва скъпо на застрахователя, нали? Колко въпреки? Но в края на краищата Сърнела плаща в продължение на 6 години по 100 € на застрахователя за своите скъпоценности, а не е имало никакви плащания до този момент...

Сценарий 3: С

Жак Мане се оплаква на **Янис:**

Жак Мане: Този филм струва цяло състояние! 3 милиона евро! (което се пише с 6 нули: 3 000 000 €). А колко получават актьорите – не ми се говори! 10 % от общата сума! Казвам ти, цяло състояние!

Колко са стрували артистите?

Ако те са били 10 и са получили една и съща сума? (идиотски въпрос, нали? Има големи звезди и ...останалите!)

Сценарий 4: С

Модерата не е умерена (въпреки че името ѝ означава това) в разходите си този месец! Нейната сметка е с неразрешен овърдрафт с 3500 €. А «оторизираният ѝ овърдрафт» е за 1500 €. Тя ще трябва да плати «банкови разходи»: 10% върху «превишената сума»... Колко точно ще трябва да плати за тези «банкови разходи»?

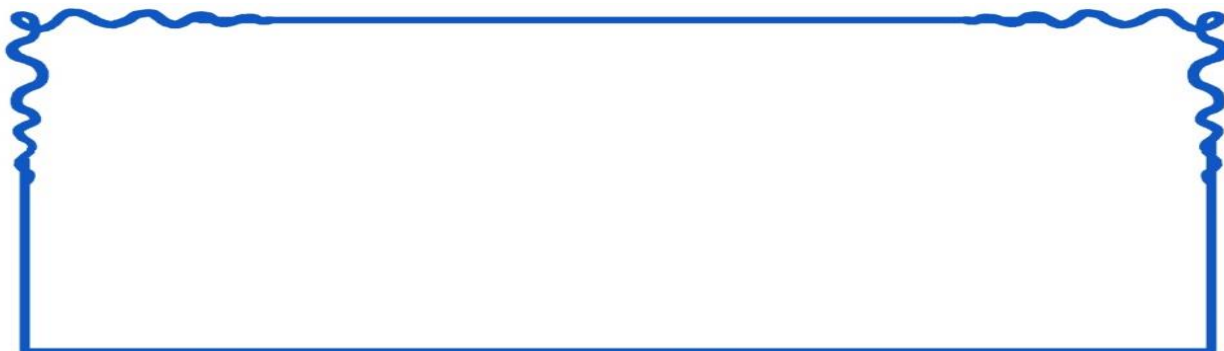
NB Сложни думи за банкови дейности !! Да видим:

Неразрешен овърдрафт: Модерата е изтеглила повече пари от това, което е имала в сметката си. Тя дължи пари на банката. Пример: тя е имала 1000 евро в сметката си. Изтеглила е 1200 евро. Следователно има с 200 евро (-200 €) ... **ПО-МАЛКО** !!! Следователно тя дължи 200 евро на банката.

Разрешен овърдрафт: банките обикновено дават разрешение да се теглят повече пари, отколкото има в сметката. **НО** ... след определено време те трябва да бъдат възстановени, в противен случай банката налага такси, наречени «разходи на банката». Пример: Модерата има **овърдрафт** от 1000 евро и няма нищо в сметката си. Въпреки това тя изтегля 800 евро. Тя може да направи това, защото не надвишава разрешените 1000 евро. Но тя има два месеца да възстанови парите на банката, в противен случай ще трябва да плати «разходите на банката».

Разходите на банката: Това е сума, която трябва да се плати на банката, когато са изтеглени повече пари от това, които е имало в наличност по сметката. Ако Модерата е изтеглила 200 евро, които не имала в сметката си, тя трябва да ги възстанови и да плати допълнителна сума за заема. Например 10%. Тази сума не е еднаква във всички банки.

Превишаване: Ако човек има разрешен овърдрафт от 1500 евро, а е изтеглил 1800 €, той превишава с 300 € разрешената сума без разходите. Следователно трябва да се платят разходите върху тези 300 €, които се наричат «разходи на банката». Ако превишаването е много голямо, банката може да откаже да отпусне парите.

Сценарий 5: С

Грациела е много доволна! Тази седмица тя се е снимала за една реклама в местния вестник: 230 € и е получила още 740 € «хонорар» за своята малка роля във филма на Жак Мане. Тя казва това на Рени, костюмиерката на филма.

Рени: Трябва да платиш данъци върху тези пари!

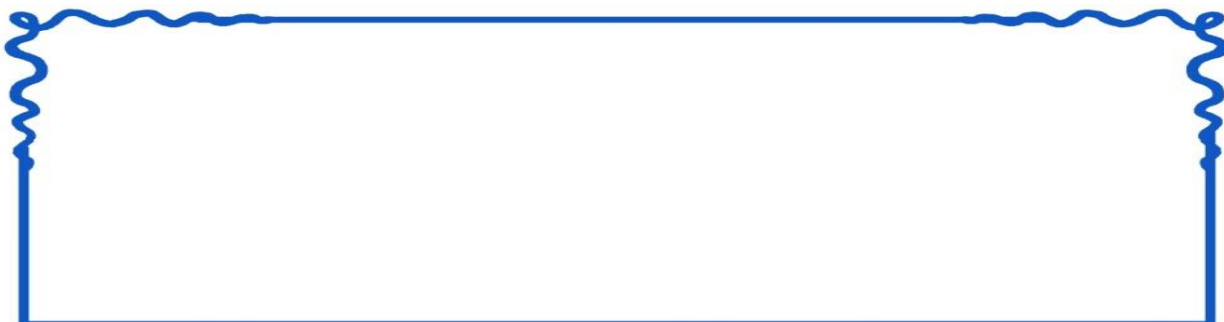
Грациела: Какво??!

Рени: Да, какво си мислиш! Най-малко 10%!

Грациела: О, не-е...

Тя изчислява колко ще трябва да плати. Колко впрочем?

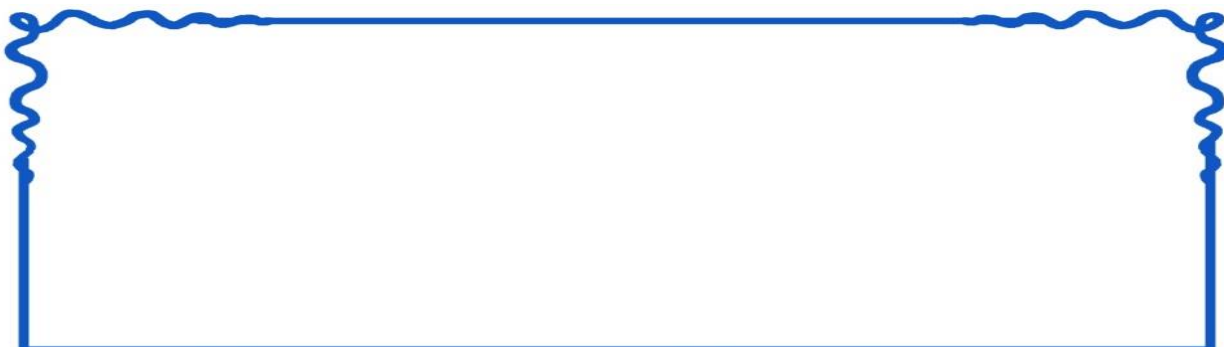
Рени: Не, не! Шегувам се! Става въпрос за това, което си спечелила през цялата годината. Не само тази седмица!

Сценарий 6: С до Т

Пешо се прибира половин час след полунощ. «**Госпожа Пешева**» не спи. Тя иска да знае какво е пропуснала (тъй като не е била поканена!) и най-вече колко е струвало всичко това! Пешо е много весел (защото е изпил 3 дижестива след вечеря, говорейки си с Натали, която му е заела пари и му е предложила да го закара с колата си). Когато вижда жена си, неговата веселост изведнъж изчезва. Представете си диалога им, като включите най-малко 3 цифри ...

Сценарий 7: Т

Непохватният клоун Зозо трябва да си направи нов сценичен костюм. Тъй като вечеря до Рени, костюмиерката на филма, той я пита колко би могло да струва да му се направи същия костюм, като този, който носи, но който е вече много износен...

Рени: Е, добре, трябва да сложим материалите, това ще рече плата. 2 метра за сако, да кажем, по 15 евро метърът. После 2 метра за панталона ти, който е доста широк, с колана. Най-малко 10 евро метър за панталона. Освен това за труда, а то си е доста работа! Да кажем 120 евро за труда (без да смятам вземането на мерки и 2-те проби!) Е, какво ще кажеш?

Зозо: Познаваме се, Рени. Няма ли да ми направиш малка отстъпка?

Рени: Хайде: 10 % ! Повече не може, иначе за какво да работя!

Зозо вади своя стар пробит портфейл и изважда монети на стойност 5 евро и 72 цента... Той ще трябва да добави още малко за костюма си, нали? Колко впрочем?

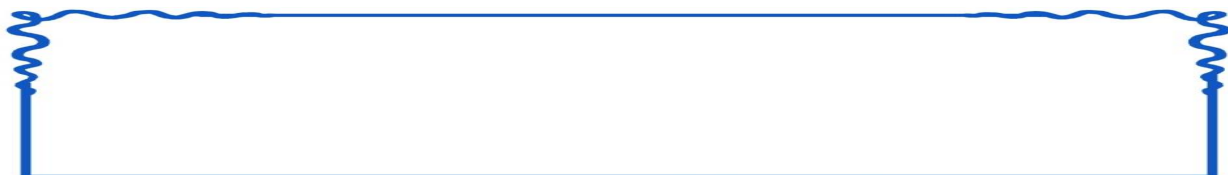
Сценарий 8: Т

Павел Контев се чувства много богат!!! Миналата седмица той е купил акции за 1700 € на «Кучешки вкусотийки» (общо 100 акции). А акцията «Кучешки вкусотийки» се е покачила с 10 % до днес! Той е спечелил достатъчно, за да плати една много добра вечеря при Янис с прекрасната Грациела, нали? Да, но това, което той не знае е, че следващата седмица акцията «Кучешки вкусотийки» няма да струва нищо, защото използваното месо е било развалено! Голям скандал!

Но какво е това... **«акция»** ???

Акцията е дял, който може да се купи в едно Дружество. Ако Дружеството върви добре, може да се получат „лихви“ от този дял, това ще рече пари...

Например: Дялт на Дружеството «Кучешки вкусотийки» е на стойност 17 евро. Ако той се е повишил днес, защото дружеството «Кучешки вкусотийки» е реализирало печалба, той ще струва повече пари, например 18 евро. Ако Павел препродаде своя дял, ще получи едно евро повече. Ако Дружеството върви зле или затвори, може да се загубят всички дялове, защото те ще бъдат непродаваеми. Малко сложно, нали? Всичко това се разиграва на Борсата!

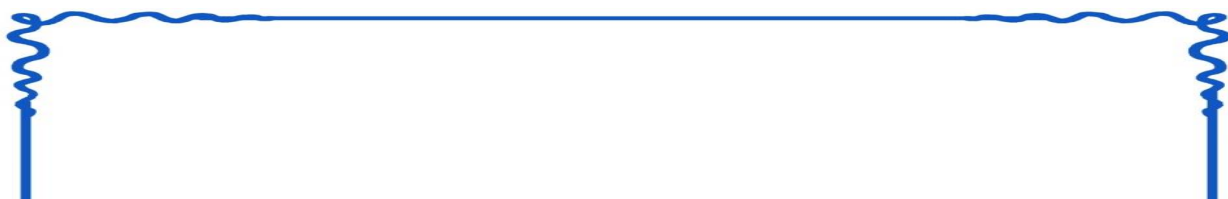
Сценарий 9:

Модерата: Скъпи приятели, да направим утре екскурзия по реката, за да отпразнуваме края на снимките? В хотела видях една дипляна: обяд на кораба, посещение на пещерите и замъка, където ще ни сервират нещо за хапване! И така??? Съгласни ли сте?

Натали: Аз също видях дипляната: 440 € пакетна цена за група От 10 човека, а ако не се обядва – цената е наполовина. А и видях много хубави сандвичи за 7 € на входа на пристанището...

Роро: Това прави около 30 € на човек.

Модерата: Толкова ли е всичко, Роро? Сигурен ли си?

Сценарий 10:

Пешо проверява сметката си: неговата храна е 30 € + 3 дигестива по 6 € + 2 € за бакшиш. Освен това, трябва да плати за автобус, за да се прибере (2 €). И дума да не става да плаща с карта, неговата жена ще види тази прословута сметка! А той има само 30 € в себе си... Пешо пита Натали дали може да му заеме сумата, която му липсва. Ще трябва да работи един час допълнително утре, за да покрие заема. Той си спомня, че миналия месец е получил 2000 € вместо, както обикновено заплата от 1880 €, защото е работил 10 часа допълнително. Но все пак трябва да провери...

Вярно ли е, че той може да се изплати на Натали с един час допълнителна работа?

(В края на краищата, Натали му е заела пари и го е откарала с колата си до дома му!)

Поправка на упражненията от епизод 18

Упражнение 1:

Отговор: **2 – 9 – 11**

(Сух таратор – Пърленка – Мляко с орехи)

Упражнение 2:

Ето **един** бърз начин за изчисление:

Разглежда се цената на предястията и се запомня най-евтината цена (5 €).

Разглежда се цената на основните ястия и се запомня най-евтината цена (17 €).

Разглежда се цената на десертите и се запомня най-евтината цена (5 €).

Събират се 3-те и се прибавят 3 € за минерална вода (не сте забравили водата или може би да...?).

След това сумата се сравнява с 30-те евро, които може да изхарчи...

Упражнение 3: Отговор: **30 € !** $5 € + 17 € + 5 € + 3 €$ (за водата) = **30 €**

Упражнение 4:

8 € !

Обща сметка: $5 € + 19 € + 8 € + 3 € + 3 € = 38 €$

„Разрешена“ сума от жената на Пешо: 30 €

Превишаване: $38 € - 30 € = 8 €$

Упражнение 5:

Два предложени отговора:

1. Всеки плаща това, което е изял.
2. Взема се общата сума и се разделя на броя на хората.
Всеки ще плати една и съща сума.

Упражнение 6:

Отговор 1 е най-точен и най-справедлив:

1. Всеки плаща точно това, което е консумирал.

Упражнение 7:

а. Да се опитаме да си спомним какво количество е изпил всеки.
Всеки ще плати тогава това, което е изпил.

б. Елиминират се всички, които не са пили вино и се разделя изпитото вино. Същото се прави и с минералната вода.

Недостатъци:

Отговор а: Хората не си спомнят вече. Има обсъждане.
Спорове може би... Наистина никой не е доволен !

Отговор 6: Ако се разделят 3-те бутилки вино поравно, това не е честно, защото някои са пили по-малко от други. Същото се отнася и за минералната вода.

Заклучение: Не е лесно да бъде справедливо или другият вариант е да се поръча безплатна кана с вода за пиене!! (Във Франция може да помолите за безплатна кана с вода!)

Упражнение 8:

Деленето на 10 е толкова лесно! По-лесно, отколкото на 12, 15 или 6!

Упражнение 9:

Не се коригира: обучаваните са направили свои собствени опити.

Упражнение 10:

Премахва се последната 0.

Упражнение 11:

Слага се запетая точно преди последната цифра.

Упражнение 12:

Премества се запетаята **с една цифра наляво**

(1 цифра само, защото в 10 има само една 0!)

Упражнение 13:

Би трябвало да се премести запетаята **с 2 цифри наляво.**

(Колкото 0 има в 100!)

Упражнение 14:

Премества се запетаята **с 3 цифри наляво**

(Колкото 0 има в 1000 !)

Но с 1000 това не се случва често...

Упражнение 15:

46 евро

$(460 \text{ €} : 10 = 46 \text{ €})$, тъй като има 1 нула в 10, премахва се 1 нула от 460 следователно 46. Няма нужда от калкулатор.

Упражнение 16:

Предложения:

- Режисьорът дава бакшиш от джоба си (но той ще си ги възвърне все пак от бюджета на филма!).

- Всеки дава една и съща сума, например 1 €.

- Договарят се да оставят определена сума (например 10 €) и всеки трябва да плати една и съща сума. Тъй като са 10, това не е сложно!

- Всеки оставя сума, пропорционална на своята храна: например Пешо е ял за 37,40 € (с отстъпката!) и може да остави например 1 €. Трудно може да остави по-малко. Но в този случай, бакшишът, общо, ще бъде по-щедър от 10

евро! Да предположим, че Павел Контев е консумирал за 75 €... той би трябвало да остави 2 €, за да е пропорционално на бакшиша на Пешо. Ако вие бяхте Патриция, сервитьорката, би трябвало да пресметнете според този интересен принцип!

Упражнение 17:

Отговори:

Отговори:

Кой е по-скоро щедър?

Янаки Андонов
Модерата Кантабиле
Пепи
Натали
Пешо
Зозо

Кой е по-скоро скръндза ?

Сърнела Труфчева
Павел Контев
Грациела
Роро

Упражнение 18:

17 € !

$(3 € + 1 € + 4 € + 1 € + 2 € + 2 € + 1 € + 1 € + 2 € = 17 €)$

Упражнение 19:

Не, тя не е доволна! Те са по-скоро стиснати!

Единствено 4-членното семейство оставя приличен бакшиш.

(ако се базираме още върху 1 € бакшиш за 30 € храна)

Упражнение 20:

Да, вечерта е била по-добра от обикновено.

От масата на артистите са получени почти 500 €, обикновеният приход, но има още 4 други маси.

Да преминем по-нататък:

Ако искаме да изчислим по-точно резултата, трябва да се направят повече изчисления.

Масата на артистите: **460 €**, това се знае.

За другите 4 маси, трябва да се добави освен бакшишите, които са за Патриция:

$62 € + 93 € + 140 € + 85 € = \mathbf{380 €}$

Общо приходът на Янис е следователно:

$460 € + 380 € = \mathbf{840 €}$

Тъй като приходът обикновено е около 500 €,

приходът от тази вечер е по-добър с:

$840 € - 500 € = \mathbf{340 €}$

Упражнение 21:

Да, Иван е пресметнал правилно отстъпката.

11 аперитива по 6 € това прави: $11 \times 6 € = \mathbf{66 €}$

Защо 11? Има 10 човека, но режисьорът е взел **2 аперитива!**

Взехте ли калкулатора за това изчисление?

Ако не, много е лесно да се умножи по 11!

$(6 € \times 10 = 60 €, \text{ след това } 60 € + 6 € = \mathbf{66 €})$

Упражнение 22:

Да, разбира се, Иван има право !

Упражнение 23:

66 € - това е за почерпката от Янис - 11 аперитива.
(10 човека, но режисьорът е взел 2 аперитива!)

Ако Янис беше направил **10%** отстъпка от общата сума от 460 €, трябва да се раздели на 10, за да се разбере колко е отстъпката, това е лесно:
 $460 \text{ €} : 10 = 46 \text{ €}$ (премахва се една 0, за да се раздели на 10)
Янис би спестил следователно:
 $66 \text{ €} - 46 \text{ €} = 20 \text{ €}$

Упражнение 24: Възможни отговори:

- наем за неговия ресторант;
 - заплати на сервитьорката, готвача и помощник-готвача;
 - неговата собствена заплата;
 - пресни и консервирани продукти, които е купил за приготвяне на ястията;
 - бутилки, които трябва да има на склад (алкохол, вина, вода, плодови сокове...);
 - различни такси...;
 - консумация на вода, газ и електричество;
 - отопление през зимата;
 - загуби от пресните продукти, които не са използвани;
 - данъци;
 - кредит, който покрива ремонта в кухнята според изискванията на ХЕИ;
- (Информирайте се, за да намерите други възможни, които представляват реални разходи).*

Упражнение 25:

На 1750 евро.

А ако не сте намерили този отговор...
Помислете още малко!

10 мини ДОПЪЛНИТЕЛНИ упражнения за смятане, с герои в ситуация

Поправка с обяснения

Ниво на трудност:

Л: Лесно!

С: Средно...

Т: Трудно!

При някои сценарии трябва да сте по-прозорливи, за да откриете сами какъв е въпросът...

Сценарий 1: **Л**

31 декември... Ресторантът на Янис е пълен! Той наема един «допълнителен» сервитьор за вечерта. Клиентите са много весели и бакшишите са щедри. 110 € е всичко, което Патриция и колегата ѝ ще си разделят. **Следователно по колко ще се падне на всеки?...**

Отговор:

55 €

Обяснение:

«Дели се между двамата» следователно се разделя на 2:
 $55 \text{ €} (110 \text{ €} : 2 \text{ човека} = \underline{55 \text{ €}} \text{ за всеки})$

Сценарий 2: **Л до С**

Сърнела Труфчева е била вече жертва на една кражба по време на снимките: нейните скъпоценни бижута! Едно перлено колие, застраховано за 3000 €; пръстен с диамант, застрахован за 1700 € и една гривна с рубини, застрахована за 2450 €. Всичко това ще струва скъпо на застрахователя, нали? Колко впрочем? В края на краищата Сърнела плаща в продължение на 6 години по 100 € на застрахователя за своите скъпоценности, а няма нищо изплатено до този момент...

Отговор:

6550 €

Обяснения:

Стойността на 3-те бижута на Сърнела за застраховката: $3000 \text{ €} + 1700 \text{ €} + 2450 \text{ €} = \underline{7150 \text{ €}}$

Сърнела вече е изплатила на застрахователя: $100 \text{ €} \times 6 \text{ ans} = 600 \text{ €}$

$7150 \text{ €} - 600 \text{ €} = 6550 \text{ €}$

Сценарий 3: **С**

Жак Мане се оплаква на **Янис**:

Жак Мане: този филм струва цяло състояние! 3 милиона евро! (което се пише с 6 нули: 3 000 000 €). А колко получават актьорите, не ми се говори! 10 % от общата сума! Казвам ти, цяло състояние!

Колко са стрували артистите?

Ако те са били 10 и са получили една и съща сума? (идиотски въпрос, нали? Има големи звезди и... останалите!)

Отговори:

300 000 € и 30 000 €

Обяснения:

На актьорите е платено общо: $3\,000\,000 \text{ €} : 10 = \underline{300\,000 \text{ €}}$ (да, триста хиляди евро. Спомнете си, премахваме една нула = за да разделим на 10 !)

Ако всички актьори бяха получили поравно: $300\,000 \text{ €} : 10 \text{ актьори} = \underline{30\,000 \text{ €}}$ (тридесет хиляди евро, не е зле!)

Сценарий 4: С

Модерата не е умерена (въпреки че името ѝ означава това) в разходите си този месец! Нейната сметка е с неразрешен овърдрафт с 3500 €. А «оторизираният ѝ овърдрафт» е за 1500 €. Тя ще трябва да плати «банкови разходи»: 10% върху «превишената сума» ... Колко точно ще трябва да плати за тези «банкови разходи»?

NB Сложни думи за банкови дейности !! Да видим:

Неразрешен овърдрафт: Модерата е изтеглила повече пари от това, което е имала в сметката си. Тя дължи пари на банката. Пример: тя е имала 1000 евро в сметката си. Изтеглила е 1200 евро. Следователно има с 200 евро (-200 €) ... **ПО-МАЛКО !!!** Следователно тя дължи 200 евро на банката.

Разрешен овърдрафт: банките обикновено дават разрешение да се теглят повече пари, отколкото има в сметката. НО ... след определено време те трябва да бъдат възстановени, в противен случай банката налага такси, наречени «разходи на банката». Пример: Модерата има **овърдрафт** от 1000 евро и няма нищо в сметката си. Въпреки това тя изтегля 800 евро. Тя може да направи това, защото не надвишава разрешените 1000 евро. Но тя не би могла да изтегли 1300 евро например. 300-тат евро, които надвишават разрешените, ще ѝ бъдат отказани. Но тя има два месеца да възстанови парите на банката, в противен случай ще трябва да плати «разходите на банката».

Разходите на банката: Това е сума, която трябва да се плати на банката, когато са изтеглени повече пари от това, които е имало в наличност по сметката. Ако Модерата е изтеглила 200 евро, които не имала в сметката си, тя трябва да ги възстанови и да плати допълнителна сума за заема. Например 10%. Тази сума не е еднаква във всички банки.

Превишаване: Ако човек има разрешен овърдрафт от 1500 евро, а е изтеглил 1800 €, той превишава с 300 € разрешената сума без разходите. Следователно трябва да се платят разходите върху тези 300 €, които се наричат «разходите на банката». Ако превишаването е много голямо, банката може да откаже да отпусне парите.

Отговор:

200 €

Обяснения:

Модерата е изтеглила 3500 € от своята сметка. Тя е имала право да тегли само 1500 € («разрешен овърдрафт»).

Следователно е изтеглила повече, отколкото е имала право: $3500 € - 1500 € = 2000 €$
«Разходите на банката» (санкциите) от 10% ще ѝ струват следователно: $2000 € : 10 = \underline{200 €}$ (Спомнете си, отнемаме една нула, за да разделим на 10!)

Сценарий 5: С

Грациела е възхитена! Тази седмица тя се е снимала за една реклама в местния вестник: 230 € и е получила още 740 € «хонорар» за своята малка роля във филма на Жак Мане. Тя казва това на Пепи, костюмиерката на филма.

Рени: Ти ще платиш данъци върху тези пари!

Грациела: Какво ??!

Рени: Да, какво мислиш! Най-малко 10%!

Грациела: О не-е...

Тя изчислява колко ще трябва да плати. Колко впрочем?

Рени: Не, не ! Шегувам се! Става въпрос за това, което си спечелила през цялата годината. Не само тази седмица!

Отговор:

97 €

Обяснения:

Грациела е спечелила 2 суми за своята работа тази седмица: 230 € и 740 €.

Следователно общо: 230 € + 740 € = **970 €**

И ако тя плати 10% данък върху тази сума, ще трябва да плати:

970 € : 10 = **97 €** (Спомнете си, отнемаме една 0, за да разделим на 10.

Сценарий 6 : С до Т

Пешо се прибира половин час след полунощ. «**Госпожа Пешева**» не спи. Тя иска да знае какво е пропуснала (тъй като не е била поканена!) и най-вече колко е струвало! Пешо е много весел (защото е изпил 3 дижестива след вечеря, говорейки си с Натали, която му е заела пари и му е предложила да го закара с колата си). Когато вижда жена си, неговата веселост изведнъж изчезва. Представете си диалога им, като включите най-малко 3 цифри ...

Ето един възможен диалог:

Жената на Пешо: В колко часа се прибираш!! Но... ти си пьян!

Пешо: Аз ? Не, съвсем не!

Жената на Пешо: А с какви пари плати това, което си пил?

Пешо: Ами... Натали, декораторката, ми услужи с пари.

Жената на Пешо: Колко?

Пешо: 18 евро...

Жената на Пешо: А 2-те евро за автобус?

Пешо: Натали ме докара с колата си...

Жената на Пешо: И не си превишил 30-те евро за храна, надявам се?

Пешо: Не, не. Точно 30... Собственикът черпи аперитива, който струваше 6 евро, а оперната певица плати бутилката вино.

Жената на Пешо: Явно тази певица е много богата!

Пешо: Ами не, тя има овърдрафт 3500 евро в банката...

Жената на Пешо: Леле! Чудесни познати имаш!

Сценарий 7: Т

Непохватният клоун Зозо трябва да си направи нов сценичен костюм. Тъй като той вечеря до Рени, костюмиерката на филма, той я пита колко би могло да струва да му се направи същия костюм, като този, който носи, но който е вече много износен...

Рени: Е, добре, трябва да сложим материалите, това ще рече плата. 2 метра за сако, да кажем, по 15 евро метърът. После 2 метра за панталона ти, който е доста широк, с колана. Най-малко 10 евро метър за панталона. Освен това за труда, а то си е доста работа! Да кажем 120 евро за труда (без да смятам вземането на мерки и 2-те проби!)
Е, какво ще кажеш?

Зозо: Познаваме се, Рени. Няма ли да ми направиш малка отстъпка?

Рени: Хайде: 10 % ! Повече не може, иначе за какво да работя!

Зозо вади своя стар пробит портфейл и изважда монети на стойност 5 евро и 72 цента... Той ще трябва да добави още малко за костюма си, нали? Колко впрочем?

Отговор :

136 €

Обяснения:

Плат: 30 € за сако (15 € x 2 м = **30 €**) и 20 € за панталона (10 € x 2 м = **20 €**).

Всичко: 30 € + 20 € = **50 €**

Труд: **120 €**

Общо: платът и труда: 50 € + 120 € = **170 €**

Отстъпката от 10 % : 170 € : 10 = 17 € (Спомнете си, отнемаме една 0, за да разделим на 10!)

Цената на костюма с отстъпката: 170 € - 17 € = **153 €**

Зозо трябва да добави към сумата, която има: 153 € - 17 € = **136 €**

Сценарий 8: I

Павел Контев се чувства много богат!!! Миналата седмица, той е купил акции за 1700 € на «Кучешки вкусотийки» (общо 100 акции). А акцията «Кучешки вкусотийки» се е покачила с 10 % до днес! Той е спечелил достатъчно, за да плати много добра вечеря при Янис с прекрасната Грациела, нали? Да, но това, което той не знае е, че следващата седмица акцията «Кучешки вкусотийки» няма да струва нищо, защото използваното месо е било развалено! Голям скандал!

Но какво е това... **«акция»** ???

Акцията е дял, който може да се купи в едно Дружество. Ако Дружеството върви добре, може да се получат „лихви“ от този дял, това ще рече пари...

Например: Дялт на Дружеството «Кучешки вкусотийки» е на стойност 17 евро. Ако той се е повишил днес, защото дружеството «Кучешки вкусотийки» е реализирало печалба, той ще струва повече пари, например 18 евро. Ако Павел препродаде своя дял, той ще получи едно евро повече. Ако Дружеството върви зле или затвори, може да се загубят всички дялове, защото те ще бъдат непродваеми. Малко сложно, нали ? Това се разиграва на Борсата!

Отговор:

Спечелени: 170 €

Загубени: 1700 € !

Обяснения:

Какви въпроси могат да бъдат поставени?

Какво е спечелил Павел Контев днес... и колко ще загуби следващата седмица!

Днес актьорът има 10% повече върху акциите си, които са били на стойност 1700 €.

Следователно: $1700 \text{ €} : 10 = \underline{170 \text{ €}}$

Всъщност, той може да плати една гала вечеря за няколко човека!

А следващата седмица колко би изгубил, ако е изхарчил 170 € в ресторанта?

ВСИЧКО! Това ще рече **1700 €**

Сценарий 9: I

Модерата: (много весела) Скъпи приятели, да направим утре екскурзия по реката, за да отпразнуваме края на снимките? В хотела видях една дипляна: обяд на кораба, посещение на пещерите и замъка, където ще ни сервират нещо за хапване! И така??? Съгласни ли сте ?

Натали: Аз също видях дипляната: 440 € пакетна цена за група от 10 човека, а ако не се обядва – цената е наполовина. А и видях много хубави сандвичи за 7 € на входа на пристанището...

Роро: Това прави около 30 € на човек.

Модерата: Толкова ли е всичко, Роро? Сигурен ли си ?

Отговори:

29 €

Обяснения:

Въпросът е да разберем дали Роро има право, т.е. дали екскурзията със сандвичи струва приблизително 30 € на човек...

Офертата за 10 души е 440 €. Следователно за един човек, включително с обяда:

$440 \text{ €} : 10 = 44 \text{ €}$

Без обяда, на половин цена. Следователно:

$44 \text{ €} : 2 = 22 \text{ €}$

Но трябва да се добавят 7 € за сандвича:

$22 \text{ €} + 7 \text{ €} = \underline{29 \text{ €}}$

Заключение: Да, Роро има право!

Сценарий 10: Т

Пешо проверява сметката си: неговата храна е 30 € + 3 джестива по 6 € + 2 € за бакшиш. Освен това, трябва да плати за автобус, за да се прибере (2 €). И дума да не става да плаща с карта, неговата жена ще види тази тайна сметка! А той има само 30 € в себе си... Пешо пита Натали дали може да му заеме сумата, която му липсва. Ще трябва да работи един час допълнително утре, за да покрие сметката. Той си спомня, че миналия месец е получил 2000 € вместо, както обикновено, заплатата от 1880 €, защото е работил 10 часа допълнително. В края на краищата трябва да провери, все пак...

Вярно ли е, че той може да се изплати на Натали с един час допълнителна работа?

(Все пак, Натали му услужи с пари и го откара с колата си до тях!)

Отговори:

НЕ! Не може! Ще са му необходими **2 допълнителни часа!**

Обяснения:

Вечерята е струвала на Пешо:

3-те джестива по 6 € единият: $6 \text{ €} \times 3 = 18 \text{ €}$

За ястията, бакшиша и 2 –те € за автобуса:

$30 \text{ €} + 18 \text{ €} + 2 \text{ €} + 2 \text{ €} = \mathbf{52 \text{ €} !}$

Следователно трябва да заеме от Натали:

$52 \text{ €} - 30 \text{ €} = 22 \text{ €}$

За да разберем колко печели Пешо за един допълнителен час работа, трябва да разберем колко е получил за 10 допълнителни часа миналия месец:

$2000 \text{ €} - 1880 \text{ €} = \mathbf{123 \text{ €}}$

И тъй като това е сума за 10 допълнителни часа, за един час това прави:

$123 \text{ €} : 10 = \mathbf{12 \text{ €}}$

А той дължи на Натали 22 €... Ще трябва да работи два часа допълнително.

Само че Пешо е пил малко повече и не може да смята добре!

* * *